

тяжкості, при цьому більш виразні дисбіотичні прояви кишкової мікробіоти встановлено у хворих на мікробні форми екземи, що може бути однією з причин формування у таких пацієнтів мікробної сенсибілізації та повинно бути враховано при плануванні діагностичної та терапевтичної тактики щодо хворих на різні клінічні форми алергодерматозів.

**Підвербецька О.В.
МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ТОНКОЇ КИШКИ ПРИ
МУЛЬТИРЕЗИСТЕНТНОМУ ТУБЕРКУЛЬОЗІ ЛЕГЕНЬ**

Кафедра фтизіатрії та пульмонології

Буковинський державний медичний університет

Результати окремих досліджень свідчать про порушення процесів всмоктування у тонкому кишечнику хворих на мультирезистентний туберкульоз (МРТБ) легень, однак, до сьогодні практично немає даних щодо морфологічного підґрунтя для таких функціональних змін.

Метою даної роботи було встановити чи є якість особливості будови стінки тонкої кишки у хворих на МРТБ, які могли б призводити до зниження абсорбтивної здатності слизової оболонки.

Проведено проспективне патоморфологічне дослідження 21 випадок смерті хворих (основна група), в яких основним діагнозом був МРТБ легень, що померли від різних причин. Контрольну групу склали 20 осіб без патології шлунково-кишкового тракту та морфологічних ознак туберкульозу. У ході дослідження застосовували загальні та спеціальні гістохімічні методи дослідження, проводили оцінку стану сполучної тканини у структурах тонкого кишечника (ТК).

У групі МРТБ епітелій був високим призматичним. Епітеліоцити були неоднорідним, містили вакуолі в цитоплазмі та на окремих ділянках були відокремлені від власної пластинки.

Аналіз морфометричних показників тканини тонкого кишечника хворих на МРТБ порівняно із контрольною групою показав, що товщина слизової оболонки була у 1,3 рази меншою – $523,4 \pm 11,27$ мкм проти $767,8 \pm 15,19$ мкм відповідно ($p < 0,05$). Така ж тенденція спостерігалась і з боку середньої висоти та ширини ворсинок, які у групі МРТБ становили $370,4 \pm 15,07$ мкм та $117,6 \pm 3,52$ мкм проти $482,9 \pm 21,66$ мкм та $145,6 \pm 8,41$ мкм у групі порівняння ($p < 0,05$).

Варто зауважити, що показники глибини крипт у групах достовірно не відрізнялися ($p > 0,05$), однак співвідношення висоти ворсинок до глибини крипт було вірогідно нижче при МРТБ - $2,99 \pm 0,034$ проти $3,92 \pm 0,013$ ($p < 0,05$).

У хворих на МРТБ вірогідно збільшувалась площа сполучної тканини, колагенові волокна дифузно пронизували слизову оболонку ТК та мали більш грубу структуру. Якщо в групі порівняння показник відносної площині сполучної тканини складав $11,9 \pm 1,142$ %, то в основній групі ця величина сягала відповідно $25,7 \pm 2,194$ % ($p > 0,05$), що вказувало на виражене склерозування стінки ТК.

За рахунок вираженої колагенізації слизової оболонки ТК відстань між базальною мембрanoю епітеліоцитів та стінкою капіляра достовірно збільшилась – у 1,72 та 2,25 рази відповідно ($p < 0,05$).

Отже, проведене дослідження дозволило встановити наявність атрофічних та склеротичних змін в стінці тонкої кишki при мультирезистентному туберкульозі легень у вигляді її стоншення, зміни форми та розмірів, густини ворсинок порівняно із групою порівняння. Потрібно зазначити, що фактично зменшувалась не вся товщина слизової оболонки, а тільки її всмоктувальна поверхня за рахунок атрофії ворсинок, що, імовірно, може призводити до порушення процесів всмоктування у слизовій оболонці тонкої кишki при мультирезистентному туберкульозі легень.